

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Upokoјenci — vsi v organizacijo!

Gospodarske razmere vseh državnih upokoјencev so skrajno slabe. Prenizke pokojnine niti oddaleč ne zadoščajo tudi za najskromnejše življenske potrebe. Cene industrijskim in obrtnim izdelkom, manufakturi in drugim predmetom vsakdanje uporabe niso prav nič padle. Stanovanjske najemnine so ostale na isti višini, če se niso zvišale. Stroški za zdravniško skrb so enaki kot prej. Od pokojnine se plačujejo isti ali še zvišani davki in odtegljaji. Visoka šolnina jim je komaj še znosljivo breme. Skratka: teža splošne svetovne gospodarske krize najhujše zadeva ravno državne upokoјence, ki so navezani zgolj na svoje pokojninske prejemke.

Da bi se izboljšalo gmotno stanje upokoјencev, kolikor je to v današnjih časih mogoče, da bi se že končno izenačile pokojnine na isti, vsaj za najskromnejše življenje zadostni višini, se je ustanovilo v Ljubljani »Društvo državnih upokoјencev in upokoјenk«. — Namen mu je varovati njih splošne koristi, posredovati za njih obče in zasebne interese pri oblastvih in jih opozarjati na težki položaj, v katerem životarijo upokoјenci, nuditi le-tim moralno in gmotno pomoč in podporo, pridobivati ugodnosti zanje, dajati jim pravne nasvete in navodila itd.

Od približno 10.000 upokoјencev, upokoјenk in sirot v dravski banovini jih je v našem društvu organiziranih komaj dobra šestina. Ostali nimajo smisla za solidarnost, nimajo razumevanja za lastne koristi. Veliko število neorganiziranih upokoјencev je podobno samomorilcu, ki iz obupa ali iz lahkomišelnosti zavrže življenje. Samó da si ga ta uniči naenkrat, med tem ko naši brezbrizni, nezavedni in malodušni neorganizirani tovariši prekritih rok gledajo, kako jim tone življenje v revščini in pomanjkanju.

Vsi stanovi, vsi sloji in vsi poklici okoli nas so enotni in krepko organizirani, zato dosežejo, da zakonodajalec upošteva njihove potrebe in zahteve ter jim ugodi. Naše želje in težnje pa ostanemo, najsi bodo še bolj utemeljene in upravičene, neuslišane, ker jim nihče ne da pravega poudarka. Mar neorganizirana večina upokoјenih tovarišev res ne vidi, da bi naše organizacije mogle nastopati z večjo moralno avtoriteto in uspehom, če bi stalo za njimi nekaj 70.000 do 80.000 članov, kolikor je upokoјencev v naši državi?!

Naše društvo in tovariško društvo v Sarajevu sta se doslej trudila in se še vedno trudita na vso moč, da bi rešila upokoјence iz njihovega obupnega položaja. Da ti naporí doslej niso ro-

dili večjih rezultatov, dasi so že dosežili uspehi lepi, je krivda v veliki meri na tistih tovariših, ki iz nevednosti, malomarnosti ali nepoučenosti stojijo izven vrst organizacije. Med njimi so tudi taki, ki govorijo: »Čemu so nam organizacije? Brez moči so in nič ne dosežejo. Če bodo kaj dosegle, prav; dosegle bodo to tudi brez mene in mojih žrtev; od ugodnosti, katere bodo izvojevale, me pa itak ne morejo izključiti. Čemu naj torej plačujem članarino?« Taki nazori so, da jih označimo s pravim imenom, nepošteni in nečastni. Kdor ima količkaj časti v sebi, ne sme stati brezbrizni ob strani, med tem ko se njegovi tovariši nudi-jo, da koristijo vsemu stanu, torej tudi njemu. Ni poštenjak, kdor hoče brez truda in žrtev zastoj uživati plodove tujeja napora in dela.

V današnjem hudem boju za obstanek bodo neusmiljeno poteptani vsi, ki se ob pravem času ne strnejo v močno in veliko organizacijo. Kadar bo vseh naših 10.000 upokoјencev iz dravske banovine in vseh 80.000 upokoјencev širom države končno združenih v enotni zvezi, ki bo zgrajena na slogi, zvestobi in vzajemni požrtvovalnosti, tedaj se bodo tudi naše razmere nedvomno obrnile na bolje.

Doslej smo bili razcepljeni, razkropljeni, neupoštevani: in posledice?

Zato ob dvanajesti uri pozivamo vse tovariše, ki so doslej stali ob strani, da se včlanijo v našem društvu. Samo z vzajemno pomočjo si bomo mogli izboljšati naš položaj. Opozorjamo jih, da bodo organizacije mogle uspešno zastopati naše skupne koristi samo tedaj, če bodo vsi upokoјenci v njih organizirani. Sicer bi mogli mero-dajni činitelji po pravici sklepati, da se večina upokoјencev, ki niso organizirani, ne strinja s prizadevanji društva, da se ne skladajo z zahtevami, katere postavljajo organizacije, temveč da so zadovoljni s svojo usodo. Če ne bi bilo tako, bi se pa organizirali.

Da vse tovariše, društvene člane in nečlane, obvestimo o našem delovanju, jim brezplačno dostavljamo to številko lista, da se pouče o naših ciljih in prizadevanjih. Če imajo količkaj stanovske zavesti in čuta za skupnost ter smisla za lastne koristi, bodo podprli naše delo in pristopili k društvu. S tem bodo pokazali, da streme resno za izboljšanje svojih življenskih pogojev.

Zvestoba za zvestobo! Vsi v organizacijo! V slogi je moč!

Društvo državnih upokoјencev in upokoјenk v Ljubljani.

Obračun o delu organizacije.

Poročilo tajnika A. Spendéta, podano na rednem občnem zboru Društva drž. upokoјencev (-enk) v Ljubljani dne 10. aprila 1932.

Na zadnjem rednem občnem zboru dne 29. junija 1931 sem imel čast podati poročilo o društvenem delovanju za dobo od 8. decembra 1929 do 29. junija 1931.

Moja dolžnost je torej, danes poročati za dobo od zadnjega občnega zbora do danes, tedaj za dobo 9 mesecev.

Predvsem je naša dolžnost, da se spominjamo v l. 1931. umrlih članov, ki jih je, žal, 36. Počastimo njihov spomin: Slava jim!

V predmetni dobi je imel odbor 8 sej. Na zadnjem občnem zboru sprejeta resolucija je bila predložena predsedniku min. sveta in predsed. »Glav. Saveza drž. službenika v Beogradu«, g. dr. Mih. Jovanoviću.

Glede druge spomenice, katero je predlagal g. dr. Požar glede staroupokoјencev na podlagi rimskega pakta, t. j. takih, ki so bili upokoјeni pred preobratom (3. 11. 1918), je treba omeniti, da se je odbor obrnil na predlagatelje in g. dr. Kronvogla, na katerega se je g. dr. Požar kot strokovnjak-jurista v zadevi rimskega pakta skliceval, s prošnjo, da sestavi predmetno resolucijo oziroma spomenico. Oba gospoda sta poslala odboru skrbno sestavljeno, vsestransko utemeljeno spomenico. Naknadno pa je g. dr. Kronvogel sporočil odboru, da ima rimski pakt več pridrzkov, tako da pozitivne vsebine ne preostaja mnogo, nadalje pa je sporočil doslovno: »Operiranje z rimskim paktom bi bilo po mojem mnenju brezuspešno, važnejše je naglašanje in dokazovanje, da so penzije staroupokoјencev za življenje nezadostne.«

Tega naziranja je bil naš odbor že prej. Vrh tega smo bili prepričani, da bi sklicevanje na rimski pakt na mero-dajnih mestih ne vplivalo ugodno. Sicer je pa prva in glavna točka naše

spomenice z dne 1. decembra 1931 že itak sestavljena v tem smislu, samo ob sebi umevno upošteva pa tudi vse ostale upokoјence, upokoјene po prejšnjih zakonih.

Že lani v poletju in jeseni je odbor dobival od vseh strani pismene in ustmene opomine, predloge in navodila, naj takoj vse potrebno ukrene za izboljšanje prejemkov staroupokoјencev in zaradi drugih zahtev in potreb ter da naj pošlje deputacijo v Beograd. Odbor je budno pazil na vse pojave in čakal primerne prilike, kdaj da bo treba stopiti na plan. Resolucija iz za zadnjega občnega zbora je bila itak, kakor že omenjeno, takoj predložena.

Mariborska podružnica je predlagala, da bi odposlali deputacijo k avdijenci ob času bivanja Nj. Vel. kralja na Bledu in celó k Nj. Vel. kraljici! Odbor temu ni mogel ustreči; saj je bil vendar naš kralj takrat na oddihu! Sem mnenja, da je bilo prav, da tega nismo storili. Ob tej priliki pripomnim, da bi naše društvo, če bi odbor hotel upoštevati vse neštete nasvete, ki so prihajali od vseh strani, in v misli teh nasvetov predlagal spomenice, najbrž ne obstojalo več!

Lansko poletje se je ustanovilo »Udruženje drž. penzionera kraljevine Jugoslavije v Sarajevu«. Poslali so nam svoja pravila. Vpisnina stane 5 Din, članarina letno 48 Din, pri mesečni penziji pod 500 Din pa 24 Din.

Odbor je zaenkrat odklonil svoj vstop v sarajevsko društvo, ker je bil mnenja, da spada centrala, oziroma Zveza v Beograd, na sedež vlade! To bi bil predrag aparat, je pa tudi članarina previsoka. Pač pa smo se izrekli zaenkrat za skupno bratsko sodelovanje s sarajevskim udruženjem.

Dne 11. septembra 1931 smo poslali tudi obema slovenskima ministroma gg. dr. Kramerju in Puclju našo, na občnem zboru sprejeto resolucijo. V dopisu smo naglašali neobhodno nujno potrebo, da se popolnoma nezadostne penzije staroupokoјencev izenačijo

z novimi pokojninami. G. minister dr. Kramer nam je odgovoril s pismom, v katerem je obljubil svojo pomoč in naklonjenost.

Proti koncu septembra se je pojavila potreba, da bi bilo morda dobro osebno intervenirati v Beogradu, zlasti na različne pritiske in očitke iz krogov članstva, da je odbor premalo inicijativen itd. Odbor je sklenil odposlati deputacijo, obstoječo iz predsednika in tajnika, vendar s pridrzkom, da se sondira teren, kdaj bi bilo najumestneje to storiti, da ne bo nepotrebnih stroškov. O tej deputaciji pozneje!

V oktobru se je sestavila za vse organizirane in neorganizirane upokoјence okrožnica, s katero se apelira na potrebo enotne močne organizacije.

Blizal se je čas volitev. Zastopnikom vseh društev in organizacij itd. se je razložil pomen bodočih volitev. Kakor vsa druga društva in korporacije svoje člane, je tudi naše društvo povabilo držav. upokoјence na udeležbo pri volitvah, ki naj bi bile vidna manifestacija za nadaljevanje programa iz 6. januarja 1929, ki je rešil našo državo iz prejšnjega političnega kaosa. To priliko smo porabili, da smo obenem razposlali državnim upokoјencem prej omenjeno okrožnico.

V novembru smo izgotovili spomenico, ki je bila objavljena v »Našem Glasu«. Spomenica je nad vse skrbno sestavljena na temelju resolucije, sprejete na zadnjem občnem zboru. Poslali smo jo ostalim organizacijam drž. upokoјencev v drugih banovinah s prošnjo, da se prilagode isti in da predložijo enako spomenico, prevedeno v srbohrvaščino, vsem mero-dajnim faktorjem.

V decembru 1931 je nato naše društvo dalo inicijativo, da bi se v Ljubljani sklical vseobči protestni shod zaradi previsokih najemnin. Ta shod se je vršil 12. januarja 1932 v Unionu. Sem mnenja, da izborni obiskani in uspehi shod ni bil brezuspešen, kar bo pokazala bodočnost, kajti nekaj se mora storiti za znižanje najemnin.

V januarju smo osebno izročili našo tiskano spomenico gg. ministru

dr. Kramerju, obema senatorjema dr. Novaku in dr. Ravničarju ter narodnemu poslancu Pustoslemšku, katerim smo izjavili, da jo izročimo tudi vsem ostalim senatorjem in poslancem in gg. ministrom. Iz krogov narodnih poslancev se nam je nasvetovalo, naj spomenico prevedemo tudi v srbohrvaščino (v cirilici in latinici) in sicer v takem številu, da jo lahko izročimo prav vsem senatorjem in narodnim poslancem. To se je zgodilo. Dali smo tiskati, poleg že natisnjenih 120 slovenskih izvodov, 200 izvodov v cirilici in 200 izvodov v latinici. Priporočalo se nam je, naj ne pošiljamo poslancem spomenice na dom, ampak, če le mogoče, naj jo osebno izročimo v Beogradu. Kdaj bo najprikladnejša prilika iti v Beograd, nam bodo sporočili. Na ta način se je zavlekla že septembra meseca sklenjena odposiljatev delegatov do druge polovice meseca februarja, in mislim, da je bilo to previdno in prav. O tej deputaciji smo že na dolgo poročali v »Našem Glasu«.

Dogovorno s finančno direkcijo smo dali natisniti nove prijave za pre-jemanje drag. doklad za upokoјence v lastni režiji. Natisnili smo potrebno število za vse državne upokoјence dravske banovine. S tem mislim, da smo le pridobili na ugledu in da so bili tudi neorganizirani upokoјenci opozorjeni na naše društvo. Tudi znatni gmotni efekt te akcije ni izostal.

Vsled inicijative g. prosv. insp. Westra smo se obrnili na sarajevsko udruženje, ki ima svojo sekcijo tudi v Splitu, naj izposluje pri Jadranski plovitbi d. d. Sušak znižanje voznine za državne upokoјence; to smo storili po ustnem dogovoru s sarajevskima delegatoma v Beogradu, ki sta izrazila upanje na uspeh.

Mi vsi in vsi drugi sloji živimo v silno težkih časih. Kdaj in kakšen bo konec te moreče krize, nihče ne ve. Kriza ne more po zakonih narave in zgodovine vedno trajati, prej ali slej je mora biti konec.

Delovanje društva drž. upokoјencev se bo moralo odslej osredotočiti v večji meri na lokalne gospodarske

pridobitve, v zadružni smeri, torej na močnejše udejstvovanje v zadružništvu; že zaradi tega je obstoj enotnega društva državnih upokojencev življenjska potreba, pa tudi iz vzroka, da stojimo pripravljeni na braniku in da moremo v odločilnih trenutkih dvigniti na merodajnih mestih svoj glas v imenu tisočev organiziranih tovarišev ter preprečiti nadaljnje redukcije prejemkov, oziroma če se razmere zboljšajo, zahtevati zvišanje sedanjih nezadostnih prejemkov. Sem popolnoma prepričan, da, če ne bi bilo sarajevskega in našega društva in naših spomenic, ki jih vlagamo že od leta 1929., predvsem glede staroupokojencev, da bi pri poslednji redukciji prejemkov ne bili izvzeti niti staroupokojenci.

Na našo inicijativo je raztegnilo zelo agilno Društvo upokojenih učiteljev posmrtno zavarovanje na vse panoge drž. upokojencev tako, da lahko odslej naprej, kakor hitro bo sprememba pravil tega društva vlada potrdila, pristopi vsak upokojenec k Društvu upok. učiteljev, ki nudi posmrtninske prispevke rodbinskim članom

umrlih društvnikov. — Da bi naše društvo samo ustanovilo tak posmrtni podporni fond, zaenkrat ne kaže in se to odsvetuje, ker bi se člani preveč obremenili s prispevki zlasti pri sedanjih nezadostnih prejemkih. Sicer pa lahko o tem sklepa občni zbor.

Tenor vseh naših zahtev, poleg drugih v naši spomenici navedenih postulatov, katerih izpolnitev nam je bila od merodajnih faktorjev obljubljena, pa mora biti in ostati — in od tega ne smemo odnehati:

prevedba pokojnin vseh državnih upokojencev, upokojenih po prejšnjih zakonih, na prejemke novjših, torej splošno izenačenje.

To našo zahtevo so vsi v Beogradu, pri katerih smo se zglasili, označili kot upravičeno in potrebno ter izjavili, da se ta zahteva mora uresničiti, ko se zboljšajo splošne razmere, ki tarejo vse sloje in vse države!

Tisti upokojenci, ki niso organizirani, škodujejo sebi in vsem!

Obleke kemično čist, barva, pilslra in lika tovarna J. O. S. R. E. I. C. H.

A. Spendè:

„To dobro ni, to zdravo ni ...“

(Mariborskim državnim upokojencem v premislek.)

Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani je dobilo od mariborske podružnice dopis z dne 1. julija t. l., v katerem ista poroča:

»Podpisana podružnica je imela 24. jun. svoj prvi občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Dopolnilne volitve. 4. Razgovor o event. likvidaciji podružnice in ustanovitvi samostojnega društva drž. upokojencev in upokojenk v Mariboru. 5. Slučajnosti. — Predsednik konstatira sklepčnost — od 85 članov je bilo 68 navzočih — in odpravi občni zbor. Iz njegovega poročila je povzeto, da je odbor pač storil svojo dolžnost, ni pa žel na žalost skoro nobenega uspeha. Tajnik in blagajnik nam je povedal, da je bilo nabiranje članov zelo težavno, vplačevanje članarine pa zelo počasno. Vzroki: splošna nevolja zaradi preureditve društva v podružnico, previsoka članarina, previsoki prispevek v Ljubljano in dejstvo, da niso imeli tukajšnji člani skoro nobene koristi od svoje organizacije. Živahna debata je navedeno le še bolj podkrepila. Radi tega je bil **soglasno** izvoljen pripravljalni odbor in določitev pravil za društvo državnih upokojencev in upokojenk v Mariboru, obstoječ iz gg. Vučetiča, Kramerja, Vidica, Novaka in Kudelke.«

O tem so poročali tudi časopisi.

Naj mi bo dovoljeno, da o tem v prvi vrsti kot državni upokojenec, in šele v drugi vrsti kot društveni tajnik, opozarjam na naslednja dejstva:

Leta 1929. je naše društvo izdalo na drž. upokojence dravske banovine oklic, v katerem naznanja, da obstoja v naši banovini osem društev državnih upokojencev, ki so bila imenoma navedena, razen tega pa še več manjših skupin v raznih podeželskih krajih. Vse same majhne bolehave organizacije, ki je vsaka izmed njih sama zase

komaj životarlal! Raztreseni drobci, ki vsak zase niso nič!

V Sloveniji je bilo takrat 8761 upokojencev, a niti četrtnina ni bila organizirana!

Naš apel na fuzijoniranje je našel mogočen odmev. Večina teh društev je likvidirala, člani so pristopili k podpisnemu društvu, ki je štel prejš 170 članov, danes okroglo 1500! Včlanjene so vse panoge. Kolikor še obstajajo ločena društva, imajo značaj posmrtnih podpornih društev, njihovi člani so pa večinoma tudi pri nas včlanjeni!

Najteže je šlo v Mariboru, ki je imel dobro organizirano društvo z zelo delavnim odborom. Po dolgotrajnih pismenih in ustnih debatah so zastopniki mariborskih tovarišev končno le uvideli, da je bolje, če mariborsko društvo likvidira in da se združijo vsi upokojenci naše banovine v enotno močno organizacijo s sedežem v Ljubljani, v centru Slovenije! Maribor naj bi dobil podružnico. Na izvrstno obiskanem občnem zboru v Mariboru je bilo to **z velikansko večino, da, s skoro soglasno** sklenjeno. Tega občnega zbora sta se udeležila v imenu glavnega odbora društveni predsednik g. Lilleg in pisec teh vrst.

Banska uprava je odobrila pravila za ustanovitev mariborske podružnice, ki so se pred predložitvijo na bansko upravo poslala mariborskemu odboru na vpogled in odobritev.

Zalibog so pa nastala nesoglasja med glavnim odborom in mariborsko podružnico, predvsem zato, ker so prihajali iz Maribora večni pouki in opomini, kaj naj stori glavni odbor, dasiravno je isti imel jasno začrtane smernice v 7 točkah resolucije, soglasno sprejete na lanskem občnem zboru dne 29. 6. 1931, katerega so se udeležili tudi mariborski tovariši. V teh točkah je bil vsebovan ves program de-

lovanja glavnega odbora, katerega je ta tudi z vso vneto skušal uresničiti.

Glavni odbor je imel na svojih sejah večkrat nepotrebne, dolgotrajne in brezplodne mučne debate zaradi teh dopisov in poukov — vsi stvarni dobrohotni odgovori, soglasno sprejeti na odborovih sejah, so povzročili — nadaljnje pouke s strani podružničnega odbora in zahteve, ki niso bile aktualne in katerih glavni odbor ni mogel sprejeti. Nerač objavljam to, a je za pravilno pojmovanje potrebno.

Zaradi nastalega nesporazuma in nepotrebnih dolgovestnih razmotiranj in prerekanj in ker pismeno ni bilo mogoče priti do popolnega, nujno potrebnega soglasja, je glavni odbor soglasno sklenil, da se podružnica naproša, naj skliče setanek odbornikov, katerega se bosta udeležila predsednik in tajnik iz Ljubljane. Ta setanek pa naj bi se vršil v juliju ali v avgustu, ker je bilo pričakovati, da se bo takrat lahko že kaj poročalo iz Beograda. — Navzlic temu sporočilu se je vršil še isti mesec, 24. junija, uvodoma omejen »prvi občni zbor podružnice v Mariboru«, o katerem podružnični odbor sploh ni obvestil glavnega odbora, niti ni povabil zastopnikov glavnega odbora, da se pred forumom javnosti ta nepotrebno nastali spor razjasni. — Glavni odbor ima vse dopise na razpolago, iz katerih je jasno razvidno, kje je krivda — nesporazumljenja.

Kakor je iz dolge, tako mučne polemike med podružničnim predsednikom in G. O. razvidno, ne pojmujejo sedanji funkcionarji v Mariboru pomena podružnice in ostantativno omalovažujejo pravila in navodila za podružnice. Vse delo se osredotoča le v večnih obračunih in poukih glavnemu odboru. Imeli smo stroške za potovanja v Maribor in z mirno vestjo lahko trdimo, da imamo vsled neizterjevanja članarine bivših naših članov in vsled ustanovitve podružnice ter odstopitve naših članov nad 3000 Din izgube, ne računajoč ostalih podružničnih članov.

Ravno zato je G. O. pismeno zaprosil maribor. podružnico, naj skliče čimprej setanek funkcionarjev podružnice, h kateremu naj se pritegnejo event. tudi drugi merodajni zastopniki mariborskih upokojencev. Na tem sestanku se jasno in odločno razbistrijo vse te neljube, nemogoče razmere. Tega sestanka naj bi se udeležila naš predsednik in tajnik. Po tem sestanku naj bi se sklical izredni podružnični občni zbor, ki naj bi odločil o event. likvidaciji podružnice ali delovanju strogo po podružničnih, od vlade odobrenih pravilih, katera pravila so bila — nota bene! — na mariborskem občnem zboru **že prej soglasno odobrena, tore ne vsiljena!** Event. naj ustanove, če že nočejo sporazuma in sloge, Mariborčani svojo lastno (morda že nameravano) društvo. Krivda ne bo na naši strani! — Tako naš dopis.

Vprašam zdaj: Zakaj torej ni ustregel podružnični odbor prošnji G. O. in sklical sestanka? Zakaj ni bil G. O. obveščen in povabljen na podružnični občni zbor? — Na to bi želel javen in jasn odgovor.

Naše društvo dela skupno z zelo močnim sarajevskim društvom. Pri de-

putaciji v Beogradu konec februarja t. l. smo se s sarajevskim delegatom zedinili v vseh vprašanjih, predvsem glede nujno potrebne enotne organizacije po banovinah, torej, da bi bila v vsaki banovini samo po ena organizacija in da bi se pozneje ustanovila zveza vseh teh društev.

Res je, da nosi od lanskega občnega zbora naprej sarajevsko društvo naslov: »Udruženje penzionera (-ki) kraljevine Jugoslavije u Sarajevu«, to pa zato, ker ni bilo doslej mogoče ustanoviti društva upokojencev v Beogradu in je prevzelo sarajevsko društvo kot najmočnejše društvo z več tisoč člani in več 100.000 Din gotovine to nevhvaležno delo. Popolnoma pravilno postopa sarajevsko društvo, ako skuša zaenkrat, če drugače ne gre, ustanoviti banovinske sekcije, podobor in poverjeništa, ali pa tudi samostojna društva, a le po banovinah!

Ni mi trenutno znano, koliko banovinskih sekcij oz. podoborov ima sarajevsko udruženje. — Vem, da obstoje v Splitu in Dubrovniku (v Dalmaciji!), tudi v Tuzli, nedvomno pa tudi že drugod.

V Banji Luki (vrhaska banovina) obstoji samostojno društvo, ker se ne strinja, da bi se ustanovile nekake »sekcije« sarajevskega Udruženja, temveč hoče samostojna društva po banovinah.

Naše društvo je skušalo pomirjevalno vplivati med obema. Na to smo dobili dopis od sarajevskega združenja, v katerem izjavja to društvo, da ga ne vodijo nikaki separatistični cilji, temveč da zasleduje samo skupne, splošne koristi vseh upokojencev. V predvojni Srbiji in Črni gori še danes ni nobenega društva upokojencev, ni jih pa tudi v savski in dunavski banovini. Saj niti v Beogradu, kjer živi velikansko število drž. upokojencev, ni niti volje, niti smisla za organizacijo. Zato ravno deluje sarajevsko Udruženje z namenom, da ustanovi povsod v vsaki banovini po eno društvo upokojencev, ki naj bi se nato združila v mogočno centralno Zvezo v Beogradu. — Nesložni, razdrobljeni na nebroj slabotnih drobcov upokojenci ne bodo nikdar nič dosegli, posebno če bodo poslušali posamezne separatistične demagoge, ki iz osebne užaljenosti ovirajo ustanovitev skupne falange, ki bi mogla združiti vse impozantne množice upokojencev v enotno, močno, borbena organizacijo.

Iz tega dopisa je razvidno, da še niso v ostalih banovinah upokojenci, izvzemši Bosno-Hercegovino in Dalmacijo, prav nič organizirani! V Beogradu je bilo Udruženje penzionera — le na papirju, ostalo je brez članstva, v Zagrebu eksistira edino le društvo upokojenih častnikov (podporno društvo) — povsod drugod — nič! Edino v Samoboru in v Pančevu se pričinja malo gibanje, ker so nas zaprosili za pravila in nasvete. Vsa širna Srbija, Hrvatska, Banat, Vojvodina in Črna gora torej še niso organizirane! Zakaj torej v naši banovini, ki je ena najmanjših, kar dvoje društev? To bi se dalo edino le zagovarjati z utemeljitvijo, da dosežejo mariborski tovariši v lastni organizaciji laže posamezne lokalne ugodnosti (pri zdravnikih, v lekarnah, v kopalščih itd.). A to bi se

FRED. BOUTET:

Justična zmota.

Mož je stal pokoncu sredi sobe, ves zmeden je še držal nož v rokah. Pred njim je ležala na tleh mrtva ženska sredi mlake krvi, ki je vrela iz globoke rane. Ker je bilo v soboto in je namesto večerje popil štiri kozarčke žganja, sta se kar na enkrat zaradi malenkosti sporekla. Na vse ostalo se ni mogel več spominjati. Kričala je, praskala, grizla in nazadnje potegnila iz žepa nož... On pa, blazen od srda in pijan, ji ga je iztrgal in kar na slepo udaril. Zgrudila se je in zdaj je iztreznjen gledal to revno telo z bledim obrazom pod okrvavljenimi lasmi in z očmi, v katerih se je še zrcalila divjost in bojazen.

Čutil je, kako pada nanj nekaka omotica strahu in groze. Na tisoče strahotnih misli se mu je spretetavalo po glavi: obaravnava, ječa, morda sekira. Pred bore četrte ure je bil še Jean Billy, bivši podčastnik v kolonialni vojski, da, pijanec in pretepač, res je, toda drugače dostojen človek, ki se je pošteno in dobro preživljal... Hotel je premisliti, nekaj skleniti,

najti izhod. Toda vse zaman, misli so mu uhajale, zdelo se mu je, da se mu možgani opotekajo. »Še znorim«, si je dejal. Zdrnil se je. Nor! Norcev ne morejo klicati na odgovor...

Na stopnicah je bilo slišati urne koračke. Težko so padli udarci po vratih. Skozi pod je priteklo nekaj kapljic krvi in na sredi stropa v stanovanju spodaj je zrasla sumljiva rdečkasta roža. In zdaj so prihajali: lastnik hotela, natak, dvojce pozvanih stražnikov.

Ko so vlomili vrata, so zagledali zabodeno žensko na tleh. Na postelji je sedel mož in pozvanjal z nogami, na neizraznem obrazu mu je pa poigralav lahkoten, zmeden nasmešek. Zdelo se je, da za vso okolico nič ne ve. Igral se je z okrvavljenim nožem. In ko so ga zgrabili, ni niti dvignil glave.

In bil je blaznež, ki so ga pripeljali pred preiskovalnega sodnika. Bitje, ki je palo nazaj v živalsko stanje, ki ni znal niti govoriti, se ni ničesar spominjalo, ničesar moglo razumeti, ki je nerazločno hroplo, se neprestano zmedeno smehljalo in ga je bilo treba rediti, umivati, oblečiti in čediti kot dete v povoju.

Borba je bila strašna. Na eni strani je bil Jean Billy, ki se je zakopal za svojo blaznost kot v varnem zavetišču, na drugi strani pa policija, oblastva, sodni zdravnik, vsi združeni, da bi ga razkrinkali. Nastavljali so mu pasti, kjer naj bi se izdal, da ga iztrgajo umobolnici in ga izroče smrti ali dosmrtnemu delu v prisilni delavnici. Toda blaznež je ostal blazen in se ni izdal. Vse slovite stare izkušnje niso nič pomagale. Refleksni poskusi, luč, katero so mu približali tesno pred čel in udarci ob koleno, sedečemu s prekrizanimi nogami, vse ni nič zaleglo. In navzlic temu je Jean Billy trdno spal. Spal je kot človek, ki se zaveda svoje zdrave, čiste pameti, a njegovo spanje je bilo polno strašne more, strahu in groze. In zdravniki v umobolnici, ki so ga znanstveno opazovali, so dobro vedeli, da blaznež ne more tako trdno spati in upali so, da ga nekega dne le premagajo. Njega, ki ga je slavni profesor Cave imenoval največjega občudovanja vrednega simulant, kar jih je sploh kdaj že videl.

Sicer pa ta dan ni napočil, zakaj navzlic podvojenim prizadevanjem učenjakov, ki so se trdovratno borili, je ostal Jean

Billy do konca stanovit in se ni dal iznenaditi.

In tako je ustvaril čudovit problem. Proti njemu je pričel njegov spanec, zadošten dokaz, kakor je izjavil psihijater Cave, ker je bil ravno spanec tisto edino, kar občudovanja vredni trdni volji tega človeka ni bilo poslušno, zakaj nihče se ne more ubraniti spanja, kadar doseže utrujenost neko določeno stopnjo. Zanj je govorila neverjetna težavnost vloge, katero je, brez sleherne sledi popuščanja, igral že toliko mesecev in za katero se je zdelo, da so potrebne nadčloveške moči. Zanj je govorila okolnost, da je bil ves do kraja duševno bolan, njegovo prejšnje življenje alkoholika, končno njegovo dolgo bivanje v nezdravih kolonijah in oddaljena dedna obremenjenost, katero so odkrili. Enega njegovih stricev so svojčas zaradi zasledovalne blaznosti zaprli v umobolnico. Zanj sta govorila nadalje darovitost in ugled slovitega odvetnika Cabrollea, ki se je že precej sploščetka globoko zavzel za zadevo in ki je prevzel njegov zagovor.

In tako je prišel Jean Billy pred poroto. Zakaj preiskovalni sodnik si ni bil upal ustvariti lastnega mneja in rajši je

dalo ravno tako doseči tudi po društvu v Ljubljani, katerega dolžnost je po čl. 2. pravil »ščititi in pospeševati gmotne, stanovske in gospodarske interese svojih članov«. Treba bi bilo samo, da dobi G. O. iz Maribora željo, naj društvo za dosego tega ali onega v Mariboru intervenira. Dolžnost društva je, da stori potrebne korake. — kar bi rado in takoj storilo.

Da se povrnem k dopisu mariborske podružnice z dne 1. julija t. l.:

1. Podružnica ima torej 85 članov. Direktno v Ljubljani so bili pa včlanjeni iz samega mesta Maribora 104 člani, katere smo podružnici odstopili. Kaj niti ti vsi niso pristaši načrta lastnega društva?

2. V dopisu je navedena »splošna nejevolja zaradi preureditve društva v podružnico«. — Zakaj je pa bilo na že omenjenem prejšnjem občnem zboru z velikansko večino, da, skoraj soglasno — v nabito polni dvorani sklenjeno, da bivše mariborsko društvo likvidira in da ostane le enotna organizacija za vso banovino s sedežem v Ljubljani?

3. »Previsoka članarina, previsoki prispevek v Ljubljani in dejstvo, da niso imeli člani nobene koristi od organizacije.«

Sem mnenja, da je članarina — 3 Din mesečno — tako malenkostna, da pač niže ne gre. Društvo ima danes 31.600 Din premoženja (pred dvema letoma 4000 Din!). Če bi članstvo naraslo ali ni dana možnost, da lki v Sarajevu naraste čez nekaj let društveno premoženje na par sto tisoč dinarjev, da se tedaj društvo lahko približa vprašanju, zidati (ali kupiti) »Dom državnih upokojencev«, v katerem bi imeli otroci članov (visokošolci) poceni ali zastoj stanovanje, prehrano po najnižji ceni ali kar že bodi?

Po določilih § 16. društvenih pravil nadzoruje G. O. blagajniško poslovanje in upravlja društveno imetje. — Glavni odbor je odgovoren občnemu zboru. Ta imovina je torej last vseh članov in ne G. O.

Ali je G. O. kriv svetovne krize, izpadka reparacij in silnega nazadovanja državnih dohodkov, ki so kategorično narekovali vladi, znižati vse državne izdatke, reducirati prejemeke državnih nameščencev in upokojencev ali pa tisoče in tisoče državnih nameščencev odpustiti iz državne službe in jih pognati na cesto med brezposelne? Ali je G. O. kriv, da vsled teh dejstev ne moremo zaznamovati zaenkrat uspehov? In mar upajo mariborski tovariši doseči uspehe z ustanovitvijo posebnega društva?

Posamezni člani G. O. so v stalnih stikih z našimi ministri, narodnimi poslanci in senatorji, intervenirajo vedno in vsepovsod v zadevah, ki so v teh težkih časih dosegljive, predvsem v zadevi že objavljenih ugodnosti na železnica, glede omiljenja predpisov o drag. dokladah, za znižanje davščin, glede kuluka in predvsem v zadevi rednega izplačevanja pokojnin!

Mariborski tovariši imajo vsak čas priliko, intervenirati pri odličnih predstavnikih narodne skupščine iz Maribora in okolice, predvsem pri narod-

nem poslancu g. dr. Pivku in drugih. Če tega še niso storili, jih prosimo, da to store in naj vprašajo poslance, ali je G. O. storil svojo dolžnost; izvedeli bodo tudi, s kakimi težkočami se morajo boriti naši narod. predstavniki v parlamentu. Če se še niso uresničile naše upravičene zahteve, ni krivda G. O. in sarajevskega društva, ker smo storili v vsakem oziru svojo dolžnost.

V današnjih težkih časih ni nič bolj nevhvaležnega, kakor biti odbornik kakega društva državnih nameščencev, kaj šele upokojencev. Vseh neuspehov je kriv odbor. Nihče sedanjih odbornikov se ne tepe za to nevhvaležno čast. Lahko izjavljam v imenu vseh sedanjih odbornikov G. O., da bomo vsi prav hvaležni, če bomo razrešeni na prihodnjem občnem zboru in da pridejo drugi boljši v odbor! Ne dvomim, da imajo propagatorji ustanovitve separatnega društva drž. upokojencev v Mariboru najboljšje namene — z lokalnega vidika. Niso pa premislili, da s tem silno škodujejo skupnosti, zlasti ideji in načrtu, organizirati v vsaki banovini ali banovinsko le po eno društvo ali tudi ban. sekcijo in pozneje vsedržavno Zvezo, ker le na ta način bomo deležni uspehov in naših pravic! Le v edinosti je moč, ne pa v užaljenem samoljubju! Nad osebnimi morajo stati splošni skupni stanovski interesi.

Z zopetno ustanovitvijo društva drž. upokojencev v Mariboru so mariborski propagatorji te ideje silno škodovali enotni skupni organizaciji po banovinah, ki jo je začelo bratsko sarajevsko Udruženje. V popolnem nepojmovanju situacije so s tem korakom izrekli nezaupnico glavnemu odboru, a tudi sarajevskemu Udruženju saj je naše društvo skupno s sarajevskim napravilo vse korake, izdelalo razne spomenice, v pravem trenutku odposlalo deputacijo, da smo skušali rešiti, kar se je še dalo. Ker nikakor ni bilo mogoče drugega doseči, smo vsaj preprečili redukcijo prejemkov staroupokojencem.

Zato z vso odločnostjo odklanjam vsa krivična in neutemeljena natočevanja in zabavljanja, da odbor nič ne dela. Mi imamo čisto vest, storili smo prav vse, kar smo mogli. V popolnem medsebojnem sporazumu in po natančno določenem načrtu, upoštevajoč vse razmere, je naše društvo skupno s sarajevskim Udruženjem storilo v polni meri svojo dolžnost, kar je na zadnjem občnem zboru popolnoma objektivni izven odbora stoječi, g. prosv. inspektor Wester v daljšem govoru izrečno poudarjal.

Mariborskim merodajnim tovarišem pa kličem v spomin odstavek zgoraj objavljenega dopisa sarajevskega Udruženja na naše društvo z dne 25. 8. t. l., nanašajoče se na odnošaje napram društvu v Banja Luki: »Nesložni, razdrobljeni na nebroj slabotnih drobcev upokojenci ne bodo nikdar nič dosegli, posebno če bodo poslušali posamezne separatistične tovariše, ki ovirajo ustvaritev skupne močne organizacije.«

Zato končam, kakor sem začel: »To dobro ni, to zdravo ni!«

Važno opozorilo.

To številko lista dobe na stroške Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani vsi društveni člani **brezplačno**, prav tako pa dobe tudi vsi ostali nevčlanjeni drž. upokojenci, upokojenke in vdove dravske banovine današnje številke **popolnoma neobvezno in zastoj**. Zato lista ni treba vračati!

V interesu vsakega drž. upokojenca je, da pazljivo prebere vse članke in objave v tej številki lista.

Kdor ne more žrtvovati za enotno, skupno, vsem nujno potrebno organizacijo po Din 3— na mesec, naj vsaj daruje Din 10— (deset dinarjev) za vse leto v naš sklad za izdajanje posebnih, upokojencem namenjenih številok »Našega Glasu«, ki bodo predvidoma izhajale šestkrat na leto. Dobivali jih bodo **brezplačno** vsi redni društveni člani kakor tudi nečlani, ki pošljejo po priloženi položnici vsaj Din 10— za navedeni tiskovni sklad.

Posmrtni podporni sklad.

Po členu 2. društvenih pravil je namen društva med drugim tudi ustvariti posebni podporni sklad za pogrebne stroške dedičem društvenikov. — Društvo dobiva od vseh strani vprašanja, ali že obstoja tak sklad.

Odbor je o tem na svojih sejah že večkrat razpravljaj. V teh časih, predvsem zaradi nezadostnih pokojnin, ne kaže zaenkrat ustvariti takega sklada, v katerega bi samo ob sebi umevno morali prispevati pristopivši člani. Ko pridemo v normalne razmere, ko bo konec svetovne krize, ko bomo dosegli za dostojno človeško življenje primerne pokojnine, se bo morala ta ideja uresničiti. Načelo vseh takih podpornih društev oziroma skladov je zlasti dolžnost, da prispeva vsak član ob smrti kakega društvenika številčno določen znesek (5, 10 dinarjev ali tudi več ali manj).

Upokojenci so v veliki večini nad 50 let stari in stoje naravno bliže smrti kakor člani društev aktivnih tovarišev in drugih organizacij. Velika večina bi bila torej pri nezadostnih prejemkih s temi prispevki silno obremenjena.

Vpoštevati se pa mora tudi dejstvo, da so upokojenci, upokojeni v zadnjih letih, že člani takih posmrtnih skladov svojih aktivnih tovarišev. Izvrstno so organizirani poštni uradniki v »Dobroti«, v katero lahko pristopajo tudi državni nameščenci drugih strok in panog, tudi upokojenci, a le do 45. leta starosti, nadalje »Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine v Ljubljani«, ki sprejema člane do 55. leta starosti, **tudi upokojence**, in ima svojo pisarno v Križevniški ulici št. 5/II. v Ljubljani. Slične pogrebne sklade imajo nadalje tudi sodniki, profesorji, davčni uradniki in drugi.

Na našo inicijativno je »Društvo upokojenega učiteljstva za dravsko banovino«, ki ima namen nuditi dedičem svojih članov prispevke za pogrebne

Naše društvo se zaveda, da nekateri drž. upokojenci in upokojenke, vdove itd. prejemajo tako skrajno nizke pokojnine, da ne zmorejo niti minimalne članarine Din 3— na mesec. Vendar pa smatramo, da je vsakemu drž. upokojencu v **lastnem življenjskem interesu nujno potrebno**, da je stalno obveščen o vseh ukrepih vlade in o vseh zakonih in predpisih, ki se tičejo nas upokojencev, naših prejemkov, draginskih doklad itd. Treba je pa, da so vsi upokojenci tudi redno obveščeni o delovanju društva, o njegovih avdijencah, spomenicah in akcijah za zboljšanje našega gmotnega položaja.

Zato pričakujemo, da bodo tudi nevčlanjeni upokojenci v kar največjem številu pristopili k našemu društvu, ki bo le tedaj moglo uspešno zastopati naše skupne koristi, če bo združevalo čim več — če že ne vseh — upokojencev naše banovine. V slogi je moč!

stroške, izpremenilo svoja pravila toliko, da postane lahko **izredni član društva vsak državni upokojenec, njegova žena ali vdova**, tudi če ni učiteljskega stanu.

Vpisnina znaša 5 Din, letni prispevek za upravne stroške 5 Din, za vsak smrtni primer se plača 5 Din vnaprej, tako da mora plačati vsak na novo pristopivši član 15 Din (oziroma 16, 1 Din za pošne in druge stroške). S tem zneskom je plačana, kakor rečeno, pristopnina, letnina in en smrtni slučaj za naprej. Upokojenci, ki niso pristopili v enem letu po upokojitvi, doplačajo, če hočejo biti sprejeti, prispevke za vse smrtne slučaje (po 5 dinarjev) **od drugega leta svoje upokojitve**. (N. pr.: Član, upokojen s 1. 6. 1930. leta, ki zdaj pristopi, plača poleg prej omenjenih 16 Din še tolikokrat po 5 Din, kolikor je bilo smrtnih slučajev po 1. 6. 1931. leta.)

Društvo izplača zakonitim dedičem po predložitvi mrtvaškega lista tolikokrat po 5 dinarjev, kolikor članov šteje društvo (pri današnjem številu okroglo 12.500 Din).

Za vdovo so posebne izjeme. Natančnejša navodila daje navedeno društvo.

Članom pristop k pogrebniemu skladu »Društva upokojenega učiteljstva za dravsko banovino« toplo priporočamo.

Odbor Društva drž. upokojencev (upokojenk).

MILAN VIRANT
dentist

ordinira za zobozdravstvo in zobotehniko od 9.—11. in od 3.—7. ure — Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7/I. Članom Društva državnih upokojencev nudim vsa strokov. dela po najnižjem tarifu.

prepustil porotnikom, naj raziidijo to tako zamotano vprašanje.

Dvoboj tožitelja in branilca je bil silovit. O krivdi obtoženca ni bilo sumnje, ker so ga bili zalotili pri delu. Vsa skrivnost je ležala v vprašanju njegove odgovornosti. In sam si je bil svoj najboljši zagovornik. Morali so ga prineesti na obtožniško klop, zakaj sam sploh ni več hodil in med strežajem je sedel vse pogreznjen kot kupec obleke in mesa brez občutja in brez zavesti. Na predsednikova vprašanja ni odgovarjal niti z besedico. Morali so ga prijeti pod pazduho in ga postaviti na noge in ko sta ga strežaja izpustila, se je brez moči sesedel.

Toda dr. Cave se je dvignil s klopi za priče na drugi strani in slovesno izjavil, da je obtoženec vendar odgovoren za dejanje, in da se samo pretvarja, kakor da je blazen, da bi ušel ječi ali sekiri. Skliceval se je na svoje osebne izkušnje in na svojo vestnost kot neomadeževan zdravnik. Jasnó je razkosal dokaze, katere je bil zbral in ki so ga privedli do tega prepričanja. Z vsem poudarkom se je uprl na čuveni dokaz spanca, tega spanca, ki razkrinkava morilca, ki sam uničuje vse

neznanske napore, katere je ujetnik prenašal že toliko mesecev, da bi prepričal svet o svoji blaznosti. »To je tako presejeto svetlo razsipanje moči,« je končal svoj govor dr. Cave, »da bi se le redko kdo mogel povzpeti k takemu naponu volje in da smatram, da je Jean Billy eden izmed najznamenitejših ljudi, kar sem jih kdaj opazoval.«

Ta izjava je očividno globoko pogodila porotnike. Toda v istem trenutku so morali tega najznamenitejšega človeka odnesti z obtožniške klopi, zakaj skrajni čas je že bil, da so mu izmenjali obleko in počedili njegov sedež.

Govor državnega pravnika je bil čisto akademski in mogočen, toda v bistvu se je zadovoljil s tem, da je ponovil vse razloge psihijatrov in se opiral na nesporni ugled slovitega profesorja Caveja.

Nato je povzel besedo odvetnik Cabrolle. Govoril je mirno, skoro smehljaje se, kakor da se mu zdi naloga prelahka in že prvi stavki, katere je oblikoval s svojimi prepričevalnimi, krepkim glasom so pretresli stekla v oknih sodne dvorane in srca porotnikov.

Drugega za drugim je pograbil razloge obtožbe in jih igranje pobil. Vprašal se je, kakšen povod naj bi pač obstojal za izvršeni umor, če ga ni mogoče pojasniti z blaznostjo. Spominjal se je na razne justične zmote in na primere, kjer so bili zaradi izjav sodnih zdravnikov ljudje po nedolžnem obsojeni, kar so šele kesneje razkrile nasprotujoče izjave drugih sodnih izvedencev. Navajal je različne slavne izjave, v katerih se je službena veda čisto očitno zmotila. Vprašal je profesorja Caveja, naj mu pove po svoji časti in vesti, če ni še nikdar v svojem delovanju podal napačne diagnoze in če more priseči na to, da se vsi blazneži budni in speči popolnoma enako obnašajo. Nato je zaklinjal teli dvanajst poštnjakov, ki so sedeli pred njim, naj imajo sočutje — na pravičnost se ni treba sklicevati — z nesrečnim bolnikom, ki sedi tamle in katerega muči že enajst mesecev neizprosna preiskava, dasi bi njegovo stanje zahtevalo čim skrbnejše nege. Končal je s pozivom na prisednike, naj si to človeško razvalino le dobro ogledajo in odkrito priznajo, dali je to res »najznamenitejši človek«, na katerega so bili opozorjeni in ki baje že tako dolgo,

sam proti vsem z nadčloveško silo glumi blaznost, ne da bi le za trenutek odnehal navzlic svoji nemogoči vlogi.

Ko se je sodni dvor umaknil k posvetovanju, so obtoženca odnesli iz dvorane. Prinesli so ga spet nazaj, da je mogel slišati sodbo in dočim so predsednikove besede odmevale v največji tišini, so ga trde pesti strežajev držale pokonci. Bil je oproščen, ker ga ni mogoče pozvati na odgovor. Vsi pogledi so se obrnili vanj. Videl so, kako je sprva malce omahnil, nato so se me pa vidoma razširile oči. Najznavnejše življenje, naval krvi in neznanska radost se je izrazila na tem obrazu, ki je bil že toliko mesecev ugasel in bebast, in kakor da je postal ves drugi, je poskočil na noge:

»Proketo!« je zatulil. »Saj sem vedel, da jih potegnem!«

In ker je med branjem raziidbe zares zblaznel, ga je šestorica močnih mož komaj ukrotila, zvezala in odvedla v celico, katere ni nikdar več zapustil.

OPOZARJAMO NA OGLAS
TVRDKE »FRANDE«.

Kuluk.

Po čl. 4. pravilnika o uporabi ljudskega dela za vzdrževanje nedržavnih cest v območju dravske banovine z dne 20. XII. 1930, Sl. list 2. kos z dne 8. I. 1931, morajo plačevati vsi državni civilni in vojaški uslužbenci in upoko-jenci osebno delo v denarju v znesku tridnevne plače — osnovne in položajne — odnosno pokojnine, ne glede na doseženo starost.

Na ta način je nastala anomalija, da je plačeval n. pr. državni uradnik v IV/a skupini v aktiviteti v I. 1930. 288 Din (t. j. tridnevna osnovna in položajna plača), a isti uradnik, ko je stopil v I. 1931. v pokoj, pa Din 442 (t. j. tridnevni del cele pokojnine). —

Ista razlika je v vseh kategorijah pri vseh upokojencih. Ne samo, da je to nelogično, gotovo tudi ni po intencijah zakonodajalca, temveč direktno krivična, da v nebo kričeca anomalija.

Pravično bi bilo, da se dotle, dokler se ta nesocialni kuluk sploh ne odpravi, tudi pri upokojencih odteguje le od osnovne in položajne plače in ne od celotne pokojnine. O tem je poročal društveni tajnik že na zadnjem občnem zboru.

Senator g. dr. Rožič je obljubil, da bo pri jesenskem zasedanju v senatu to zadevo spravil v razgovor in da se bo z vso vnošno zavzel za pravično rešitev te zadeve. Sp.—

Pojasnilo upokojencem.

Vzlic nizki naročnini — 10 Din četrtletno — ima »Naš Glas« med upokojenci razmeroma malo naročnikov.

To naše edino skupno stanovsko in strokovno glasilo, ki izhaja vsakih 14 dni, je izborna urejeno. Razpravlja stalno o vseh aktualnih vprašanjih akt. drž. nameščencev in upokojencev naše države in drugih držav, objavlja in razlaga zakone in vse uredbe, poroča o uspehih in neuspehih društev tu in v inozemstvu, o gospodar. vprašanjih, zadržanju v zdravju, objavlja zelo zanimive podlistke itd.

Posebne številke, ki jih namerava izdajati podpisano društvo, predvidoma šestkrat na leto, bodo namenjene vprašanju drž. upokojencev v splošnem in ne morejo vsebovati vsega tega, kar bo prinašal »Naš Glas« v svojih rednih številkah svojim stalnim plačujočim naročnikom. — Nekateri članki bodo morali biti celo ponatisnjeni.

Te posebne številke so torej namenjene zlasti tistim našim mnogoštevilnim tovarišem, ki pri svojih nizkih nezadostnih prejemkih pri najboljši volji ne zmorejo niti malenkostne naročnine, a je nujno potrebno, da so obveščeni od časa do časa o vseh ukrepih in pojavih, o društvenem delovanju itd.

Seveda bodo dobivali tudi naročniki vse te posebne številke »Našega Glas« zastoj.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Odbor društva

DRŽ. UPOKOJENCEV IN UPOKOJENK V LJUBLJANI.

V vednost članstva objavljamo v naslednjem imena odbornikov našega društva:

Predsednik: Lilleg M., višji davč. upravitelj. **I. podpredsednik:** Veder-njak Fr., dvorni svetnik. **II. podpredsednik:** Vidmar L., poštni ur. rav.

Odborniki: Wester J., prosv. in-spektor; Stritar J., šol. uprav.; Debe-lak, viš. davč. uprav. (blagajnik); Vad-njal Fr., načelnik prosv. odd.; Janežič Alojzija, vdova sod. oficijala; Arko Fr., inspekt. fin. kontr.; Spendé A., ravnatelj zemljiške knjige; Stegnar V., sod. oficijal (namestnik tajnika); Kmet Fr., orož. gažist; Minkuš A., okoliški nadz. varn. straže.

Namestniki: Perko L., šol. uprav.; Simčič Fr., pis. rav.; Sirnik Fr., viš.

pis. oficijal; Stiene I., davč. oficijal; Robida Hedvika, vdova sod. oficijala; Dovgan J., okr. orožn. stražmojster.

Pregledovalca računov: Goričnik Fr., fin. rač. inspektor; Kovač Martin, obl. inspekt. fin. kontr.

Izmed odbornikov so predsednik, oba podpredsednika in blagajnik staroupokojenci. Ni krivda odbora, da ni so v odboru bolje zastopane nižje kategorije, čemur se lahko odpomo-re na občnem zboru. Glavno nalo-go: izenačenje pokojnin vseh upoko-jencev s pokojninami na novo upoko-jenih mora in hoče odbor z vsemi možnimi sredstvi zasledovati. To je pa izvedljivo le v enotni močni fa-langi!

Koliko nas je?

Nekaj statistike drž. upokojencev v dravski banovini.

Po zadnjih uradnih statističnih podatkih, ki se nanašajo na čas okoli srede septembra t. l., je stanje drž. upokojencev, upokojenk, vdov, sirot in invalidov ter rentnikov, ki preje-majo od ljubljanske finančne direk-cije svoje prejemke, naslednje:

uradniki	3011
vdove uradnikov	1526
učitelji	786
vdove učiteljev	417
železničarji	1487
vdove železničarjev	512
sirote železničarjev	67
gažisti	939
orožniki	516

vdove orožnikov	105
oficijanti	45
provizijonisti	85
invalidi	4582
vdove invalidov	3434
miloščinarji	102
vzgojevalnine	215
razni	1313

Vseh skupaj je torej bilo sredi septembra na ozemlju dravske finanč-ne direkcije 19.141.

TOVARIŠ!

SI ŽE PORAVNAL
NAROČNINO?

ZOBNA PRAKSA

drž. dipl. dentist P. VRANKAR

zobozdravilstvo in moderni zobni nadomestek.

Ordinira od 8.—12. in od 2.—6. ure

Ljubljana - Sodna - Tavčarjeva ul. 2/1., nasproti kavarne »Evropa«.

Priporoča svojo večletno inozemsko prakso.

Drž. upokojencem po najnižjem tarifu s prvovrstnim materialom!

Stanovanjski najemniki za svoje pravice.

Končno se je vendar le zgodilo, da so se ljubljanski najemniki po vzgledu Mariborčanov in Zagrebčanov organi-zirali v posebnem društvu. Že več let je naš list neprestano opozarjal, da se bo smotrenemu naporu čvrsto organi-ziranih hišnih lastnikov mogoče uspešno upreti le z enako močno organiza-cijo najemnikov. Ti naši stalni apehi so našli zdaj vendar vsaj nekaj odmeva. Tudi od novega društva bo odvis-no, kako se uredi razmerje med tema dvema, na videz nezdružljivima teča-jema, med gospodarji in najemniki v Ljubljani.

Društveni odbor se je že sestal in na svoji prvi seji sprejel resolucijo, katera je bila odposlana ministrstvu za socialno politiko in narodni skup-ščini.

Prav tako je (po časopisnih poro-čilih) sklenil odbor, da se brez odlaša-nja odzove povabilu zagrebške najem-niške organizacije in vstopi v snujočo se »Zvezo vseh najemniških društev« v Zagrebu. Določil je tudi že svojega zastopnika v odposlanstvu, ki bo še ta mesec predložilo izčrpno spomenico in podrobne predloge ministrskemu pred-sedniku in ostalim odločujočim činite-ljem. Zveza bo tudi skušala izprosit avdienco pri Nj. Vel. kralju, da pred-loži vladarju svoje želje, naj bi se ne-odložljivo stanovanjsko vprašanje čim prej vsetransko povoljno rešilo.

Na stanovanjskih najemnikih je zdaj, da pristopijo vsi k novim najem-niškim organizacijam, v njih sodeluje-jo in tako pomorejo, da se čim prej pravično uredi najemniški problem.

Resolucija ljubljanskega društva najemnikov se glasi — kakor jo posne-mamo po »Slovencu« od 6. oktobra, ker je od društva samega nismo prejeli — dobesedno takole (brez popravkov):

»V času težke gospodarske krize, ki je zadela tudi našo državo in nalo-žila vsem slojem in vsem poklicem težke žrtve v ohranjanje narodnega go-spodarstva, je edini sloj, sestojč iz velike večine hišnih posestnikov, kate-ri noče priznati obupnega napore osta-lega naroda, temveč brezobzirno črpa visoke dohodke s prekomernim zviša-vanjem najemnin stanovanj, lokalov, trgovskih in poslovnih prostorov itd.

Radi tega nujno prosimo:

1. da se izda zakon o maksimira-nju najemnin stanovanj, lokalov, tr-govskih in poslovnih prostorov.

2. Za podlago tega znižanja naj služijo cene najemnin izpred vojne do-be, katere naj se znižajo za 30%, v ko-likor jih niso navedli hišni lastniki v prijavah davčnim upravam do 1. aprila t. l.

3. Da se poveri občinskim oblast-vom najstrožja kontrola nad izvaja-njem tega zakona v izogib slučajem nelojalne konkurence tako s strani hiš-nih lastnikov kakor s strani stanovanj-skih najemnikov.

4. Da se zakonsko odloči povrni-tev selitvenih stroškov tistim stano-vanjskim najemnikom, katerim so bili stanovanjski, trgovski ali poslovni pro-stori oziroma lokali odpovedani iz go-le dobičkaželjnosti s strani hišnih po-sestnikov.

5. Da se v vseh občinskih svetih povsod, kjer obstoja stanovanjsko vprašanje, določi tudi zastopnik na-jemnikov, katerega nominira Društvo stanovanjskih najemnikov dotičnega kraja.

6. Da se prav tako poveri občin-skim oblastvom s sodelovanjem Društva stanovanjskih najemnikov naj-strožja kontrola nad nezdravimi, ne-higienskimi stanovanji ter s tem pre-preči oddajanje v najem zdravju škod-ljivih stanovanj in prostorov.

7. Da se vse pogodbe, ki nalagajo stanovanjskemu najemniku popravila in investicije že pred vselitvijo obsto-ječih pokvar in nedostatkov v stano-vanju ali drugih prostorih, takoj raz-veljavijo in v bodoče sploh prepovedo.

8. Da se rok plačevanja stanarine do 8. vsakega meseca ukine in podalj-ša do 30. v mesecu.

9. Da se takoj izda naredba z za-konsko močjo, glasom katere se za-brani vsakršna deložacija v zimskem času, t. j. od 1. novembra do 1. maja.

10. Da se podaljša amortizacijski rok na 35 let in s tem obvaruje pred popolno propastjo tiste hišne lastnike, kateri so z malim kapitalom, a z veli-kim kreditom zgradili stanovanjske hi-še ter se pri tem obvezali odplačati jih v 10 do 15 letih računajoč pri tem, da bodo stanovanjske najemnine ostale ves ta čas na sedanji višini.«

Ob nastopu finančnega direktorja dr. Ljudevita Valjavca.

Dne 1. oktobra je nastopil službo novo imenovani finančni direktor go-spodr. Ljudevit Valjavec in takoj prevzel vodstvo dravske fin. direkcije.

Novi fin. direktor, ki je po rodu Ljubljančan, je končal gimnazijske stu-dije na Dunaju in tam dovršil tudi pravne nauke na univerzi. Po dovrše-nih studijah je vstopil v službo pri fin. ministrstvu na Dunaju, kjer je do kon-ca leta 1918. služil kot finančni kon-ceptni uradnik. Takoj po prevratu se je kot zaveden Slovenec stavil ljub-ljanski Narodni vladi na razpolago. Že decembra 1918. je bil dodeljen okrajnemu fin. ravnateljstvu v Mari-boru, ki je malo prej prišlo v sloven-sko upravo. Tam je ostal tudi ves čas, dokler ni bilo konec leta 1928. odprav-ljeno. Pri fin. direkciji v Ljubljani, kamor je bil premeščen, je nato slu-žil leto dni in vodil kot šef odtok za trošarino in take. Ob reorganizaciji finančne uprave je bil dr. Valjavec kot priznan strokovnjak imenovan za šefa fin. inspektorata dunavske finančne direkcije v Kragujevcu. Od tam je fe-bruarja 1931. bil premeščen v zetsko finančno direkcijo, kjer je bil obenem postavljen za pomočnika direktorja. V Podgorici je v istem svojstvu služil,

dokler ni bil postavljen za finančnega direktorja v Ljubljani.

Novi finančni direktor slovi kot odličan finančno-pravni strokovnjak, ki je deloval že na najrazličnejših po-ljih obsežne finančne upravne službe. Kot takсни referent in šef je pokazal prav posebne strokovne in organiza-torne sposobnosti, enako se je pa od-likoval tudi v ostalih panogah službe. Gospod dr. Valjavec, ki je znan kot vesten in strogo pravičen predstojnik, je pri vsem finančnem uslužbenstvu, ki ga pozna, obče priljubljen in spoštovan kot vzor naklonjenega in vsakomur vse dobro hotečega šefa.

Novega fin. direktorja poznajo vsi dunajski Slovenci kot odločnega na-rodnjaka in delovnega društvenega funkcionarja. Enakega se je izkazal g. dr. Valjavec tudi v Mariboru, kjer je že leta 1919. ustanovil Društvo jugo-slovan. drž. uslužbencev in se v njem živahno udeleževal. Kot goreč in pre-pričan združni organizator je po nje-govi pobudi to društvo že takrat usta-novilo uradniško konzumno prodajal-no, iz katere se je postopoma razvila današnja mogočna in krepko se razvi-jajoča mariborska Nabavljalna zadru-ga drž. uslužbencev. Tudi v raznih dru-

gih narodnih društvih je g. dr. Valja-vec vselej drage volje sodeloval, tako, da je s svojim odhodom iz Maribora zapustil veliko vrzel v ondotnih organizacijah.

Naši bralci poznajo novega fin. direktorja kot uglednega sotrudnika našega glasila, v katerem je objavil dolgo vrsto temeljitih člankov o uradniškem pravu v teoriji in praksi, več izčrpnih razprav iz uradniškega gospodarskega življenja, zlasti še nekaj dragocenih doneskov o naši zadrugi organizaciji in stanovanjski samopomoči. Tudi bivša Zveza drž. nameščenecv in upokojencev ga je cenila kot izvrstnega poznavalca uradniških strokovnih vprašanj ter kot dobrega in zanesljivega svetovalca v zamotanih organizatoričnih zadevah.

Ob nastopu g. dr. Ljudevita Valjavca pričakuje ne-le vse finančno uslužbenstvo, temveč tudi vsi ostali

državni uslužbenci, da bo novi g. finančni direktor tudi na svojem visokem položaju ostal tako naklonjen nameščenstvu in ohranil svoj globoki smisel za socialno pravičnost, za stanovsko izboljšanje položaja in gospodarsko okrepitev ter osamosvojitve vsega državnega nameščenstva.

ZOBNI ATELJE ŠRAMEL MAKŠ dentist

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5/II.
Ordinira od 9.—12. in od 3.—6. ure.

Izvršuje vsa zobozdravniška in zobotehniška dela solidno in točno. — Gg. drž. upokojencem in njih rodbinskim članom dajem znatne ugodnosti po znižanih cenah in proti odplačilu na obroke.

Pravni razgled.

Uredba o draginjskih dokladah. V prihodnji posebni številki, posvečeni našim upokojencem, bomo objavili pregled vseh najvažnejših predpisov o draginjskih dokladah upokojencev. Opozorili bomo na spremembe prvotne uredbe in navedli vse kasnejše ministrske dodatne odločbe in navodila glede izvajanja predpisov o priznavanju draginjskih doklad upokojencem. — Poudarjamo pa, da dobe to prihodnjo številko razen naših stalnih naročnikov samo tisti, ki se na list naroče ozir. ki plačajo v tiskovni sklad Društvu drž. upokojencev vsaj Din 10.— na leto, za kar jim bo društvo dostavilo to in prihodnje, za upokojence posebe prirejene številke.

Prostovoljni pristop k pokojninskemu skladu. Po določbah novega uradniškega zak. morejo upokojenci, upokojeni s prejemki po zakonih, ki so veljali pred 1. septembrom 1923. (tkzv. »staroupokojenci«), prostovoljno postati člani uradniškega pokojninskega sklada tako, da plačujejo v pokojninski sklad — če niso bili upokojeni s polnimi službenimi leti — toliko časa, da dosežejo po smrti najvišjo možno rodbinsko pokojnino za svoje družine. Na več vprašanj objavljamo, da še ni izšel pravilnik o poslovanju tega pokojninskega sklada, ki je predviden v uradniškem zakonu. Dokler pravilnik ne bo izdan, je vsak prostovoljni pristop v uradniški pokojninski sklad nemogoč, kar je finančno ministrstvo že nekajkrat na konkretne prošnje poedinih upokojencev sporočilo.

Podlaga za odmero pokojnine. Na razna vprašanja odgovarjamo, da je po 7. odst. § 263 u. z., ki je bil dodan s fin. zakonom (§ 62/9) za leto 1932/33, treba vzeti kot odmero podlago za pokojnino: plačo in položajno doklado skupine, v kateri je bil uslužbenec ob

upokojitvi, če je bil upokojen, preden je poteklo leto dni, odkar je napredoval v zadnjo skupino. Rodbinska pokojnina se pa odmeri od prejemkov, od katerih se je odmerila vplačevalcu v pokojninski sklad svojčas — ali bi se mu bila morala — osebna pokojnina. Če je uslužbenec, od katerega družina izvaja pravico do pokojnine, umrl v aktivni službi, mora družina naknadno plačati za pokojnega v ta sklad vloge od dne napredovanja v višjo skupino pa do njegove smrti. Če je pa umrl uslužbenec že kot upokojenec, mora plačati vloge od dne imenovanja do upokojitve.

Nesposobnost za delo in draginjske doklade. Neka upokojenka je vodila samostojen obrat, imela je trafiko in prodajo pisarniških potrebščin. Na njeno prijavo za draginjske doklade, ji iste niso bile priznane, češ da ni dokazala s predloženim zdravniškim spričevalom, da je nesposobna za delo zaradi starosti in telesne nesposobnosti. To določbo, katero je vseboval drugi odstavek člena 16 odločbe ministrskega sveta DR št. 107.201/24 je pa treba — po razlagi fin. ministrstva, št. 27.752/I od 6. VII. 1932 — tolmačiti kot izjemo v restriktivnem smislu. Ta izjemna določba zahteva nesposobnost za delo, to je za sleherno opravljanje kakršnegakoli dela, ne pa nesposobnost samo za težja dela. Ker je torej stranka z zdravniškim spričevalom dokazala samo, da je nesposobna za težja dela, ne pa sploh za sleherno delo, ji draginjska doklada ne pripada. Enako stališče zavzema fin. ministrstvo stalno v sličnih primerih in zahteva, tudi kadar nova uredba o draginjskih dokladah govori o nesposobnosti za delo, vselej absolutno nesposobnost za opravljanje kakršnegakoli dela.

Vestnik.

POZORI!

Ni izključeno, da dobé nekateri upokojenci — predvsem **naročniki** »N. G.« — to številko v dveh izvodih. Vse te prosimo, da vrnejo en izvod z opombo

»Dvakrat! Nazaj!«

Društvo drž. upokojencev.

Pomnožena izdaja.

Današnja številka gre v 8500 izvodih v svet. Namenjena je zlasti propagandi za organiziranje drž. upokojencev in upokojenk. Upajmo, da bo doseglja namen in da se naše res agilno »Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani« čim najbolj okrepi in naraste.

Našim naročnikom! Ta posebna številka našega glasila se **brezplačno** pošlje na stroške Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani več tisoč državnim upokojencem. Dobe pa seveda to številko tudi vsi redni naročniki »Našega Glasu«. Posvečena je skoro izključno vprašanju državnih upokojencev. Bilo je potrebno, da so se nekateri že v prejšnjih rednih številkah »Našega Glasu« objavljali članki ponatistili, ker je ta

številka predvsem namenjena veliki večini nenaročenih in neorganiziranih državnih upokojencev. — Priložena je vsakemu izvodu položnica, namenjena za poravnavo članarine, oziroma za pristop k društvu. Člani, ki so že poravnali članarino, naj položnico uporabijo za poznejše vplačilo.

Pravni vestnik. Vse na naš list še nenaročene upokojence, ki so prejeli to brezplačno številko, opozarjamo, naj jo v lastnem interesu skrbno shranijo, ker vsebuje mnogo važnih pojasnil in navodil, ki utegnejo vsakomur prej ali slej koristiti. V prihodnjih številkah, namenjenih specialno upokojenškim vprašanjem, bomo s temi pravnimi pojasnili in tolmačenji nadaljevali, tako da bo imel vsak upokojenec vse najvažnejše predpise zbrane v našem listu.

Vozne ugodnosti za upokojence in drugo. Minister dr. Kramer je dne 30. avgusta na velikem sestanku zaupnikov organizacij JRKD v ljubljanski kazini obravnaval v svojem govoru tudi nekatera vprašanja, ki se tičejo drž. uslužbenecv in upokojencev. O tem poroča Slovenski Narod: »Polno je tudi tako zvanih malih vprašanj. Minister jih omenja celo vrsto. Ni po-

zabil n. pr. na svojo obljubo, da bo zastavil vse za ureditev polovične vožnje za upokojence. Upa, da uspeh ni daleč. Država ne bo imela prav nobene škode, marveč nasprotno le korist, če upokojencem dovoli polovično vožnjo na železnicah.«

Učiteljska Samopomoč. Ta zadruga naših učiteljev za posmrtno pomoč šteje zdaj 2552 članov. Za zadnje smrtne primere je izplačala po 12.767 Din. Samo v avgustu je bilo izplačanih na posmrtninah skoro 50.000 Din. Članski prispevek znaša za posameznika po 16 dinarjev na mesec. Uprava zadruge se pritožuje, da so člani z vplačili v zamudi, tako da je ostalo nad 50.000 Din članarine na dolgu.

Odpust državnih upokojencev v beograjski občini. Beograjska občinska uprava je zaradi predpisov letošnjega finančnega zakona odpustila iz občinske službe 38 drž. upokojencev, ki so bili zaposleni kot pogodbi. uradniki ali dnevnika. Občina stoji na stališču, da je v današnji gospodarski stiski treba omogočiti zaslužek zlasti tistim, ki nimajo sploh nobenih sredstev za preživljanje, imajo pa potreb-

ne sposobnosti in so brez sleherne službe.

Minister Mohorič o dinarju. »Kmeti list« je objavil pod tem naslovom poročilo o zborovanjih na Gorenjskem, na katerih je govoril trgovinski minister g. Mohorič. Razen problema razdolžitve kmetijskih posestev je obširno obravnaval tudi vprašanje našega denarja, ker so se zadnji čas spet začele širiti govorice, da je dinar v nevarnosti. »Lahko vam kot minister, ki do dobra poznam vse te stvari, mirno rečem,« je dejal g. Mohorič, »da so vse te vesti brez vsake podlage. Naš dinar ni v nobeni nevarnosti. Vse je v redu, kakor je to predpisano po zakonu: zlata podlaga, ki je določena na 35 odstotkov, in noben bankovec se ne tiska, ne da bi bila zanj podana zlata podlaga! Dokler pa je podana zlata podlaga, dinar ne more pasti! Tudi vse govorice o inflaciji so brez podlage. Inflacije ni in je ne bo!«

**PORAVNAJTE
NAROČNINO!**

Društvena obvestila.

Vsem društvenim članom! Vse, ki so v zaostanku s članarino, prosimo, da poravnajo zaostanek s priloženo položnico. Če tega v sedanjih hudih časih, ki večino tovarišev zelo tarejo, ne bi zmogli naenkrat, naj nakažejo takoj vsaj del in naj na hrbtu položnice označijo koliko položnic žele še, da jim pošljemo, da poravnajo zaostanke. Mesečna članarina le 3 Din!

Informacije članom. V osebnih zadevah sprejema tovariše člane predsednik našega društva M. Lilleg, na svojem stanovanju v Ljubljani, Slomškova ul. 14, pritličje levo, in to vsak **torek od 11. do 12. ure dopoldne.** Tajnik A. Spende pa sprejema člane na Miklošičevi cesti št. 22 (hiša Delavske zbornice, glavni vhod, II. nadstropje) vsak **torek od 1. do 2. ure popoldne.** — Prosimo pa člane, naj se po možnosti vselej za pojasnila in navodila obračajo **le pismeno** na naslov našega društva, ker žal še nimamo lastnih poslovnih lokalov.

Prijavni obrazci za draginjske doklade. Za predložitev prijav za drag. doklade upokojencev je izdalo naše Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani predpisane tiskovine. Člani društva so jih prejeli brezplačno, drugi upokojenci si jih pa morejo nabaviti pri društvu, pri tobačnih zalogah v naši banovini, v Ljubljani, Celju in Mariboru pa pri posebe določenih prodajalcih tobaka. Obrazec velja za nečlane 1 Din.

Društveno delovanje. Deputacijo, obstoječo iz društv. predsednika M. Lillega, podpredsednika Vičmarja in tajnika Spendeta je sprejel v nedeljo 11. septembra v Ljubljani g. prometni minister ing. Radivojevič in g. minister dr. Kramer. Deputacijo je spremljal g. senator Rožič. Gospoda prometnega ministra je deputacija spomnila na njegovo obljubo, katero je podal o priliki beograjske deputacije v zadevi stalnih ugodnosti na drž. želez-

nica in parobrodih, kakor jih imajo naši aktivni tovariši in upokojenci v drugih državah, g. ministra dr. Kramerja pa na veliko število staroupokojencev, ki žive s svojimi nezadostnimi prejemki pravo beraško življenje, katerim je treba brezpogojno od pomoči, kakor hitro se državne finance zboljšajo in predvsem na neredno izplačevanje pokojnin. Oba ministra sta izjavila, da so te zahteve upravičene in sta obljubila od pomoči. Sp.

Pravica do dvomesečne posmrtno podpore. Na vprašanje, kdo ima pravico do dvomesečne posmrtno podpore po § 103 zak. o drž. prometnem osebju, je fin. ministrstvo izdalo naslednje pojasnilo, ki more služiti tudi za državne uslužbence, za katere velja uradniški zakon. Pojasnilo slove: »Vdova, ki ima nepremično posestvo nima pravice do dvomesečne podpore po § 95 u. z. Ta podpora se daje samo vdovam, ki nimajo sploh nobenega premoženja niti drugih dohodkov razen pokojnine.«

UGODNA PRILIKA ZA DRŽAVNE UPOKOJENCE!

Malo posestvo z vinogradom, v skupni površini 2 ha 22 a 88 m², arondirano, 10 minut oddaljeno od lepega trga na Štajerskem, kjer je sodnija itd., 2 streljaja nad glavno cesto, se dá vsled stalne odsotnosti lastnice v inozemstvu za daljšo dobo po zelo ugodnih pogojih v zakup.

Hiša s prostorno sobo, kuhinjo in vinsko kletjo, gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju. Lahko se redi dvoje krav in dvoje svinj. Vina se pridelava 4—8 polovnjakov. 14 sadnih dreves.

Natančnejše informacije pismeno pri Društvu drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Članske ugodnosti.

Popust pri dentistih. Gg. dentisti Maks Šramel, Aleksandrova cesta 5, Milan Virant, Sv. Jakoba trg 7 in dipl. dentist Pavel Vrankar, Tavčarjeva ul. 2/I., priznavajo našim članom upokojencem in njih rodbinskim članom proti izkaznici znatne popuste za vsa dentistična dela. Tudi obročna odplačila po dogovoru. — Cene s popusti so številčno specificirane. Interesenti se naj obrnejo za detajlirane prospekte z dopisnico na podpisano društvo, oziroma naravnost na navedene gg. dentiste osebno ali pismeno. V interesu ugleda društva in članstva je, da se bodo tovariši držali dogovorjenega obročne odplačevanja.

Ugodnosti za društvene člane. Za malenkostno članarino 3 Din so že zdaj deležni naši člani znatnih popustov: pri mestnem pogrebem zavodu

znaša popust v I. razr. 400 Din, v II. razr. 250 Din, v tretjem 170 Din in v četrtem 100 Din; v kopališču »Slone«: parna kopel s perilom mesto 16 Din 10 Din, kadna kopel s perilom mesto 14 Din 10 Din; isto II. razr. mesto 10 8 Din! Vse to na temelju članskih izkaznic. Natančnejše pogoje pri društvu. Objavljeni bodo tudi v »Našem glasu«. Skušali bomo doseči znižanje stanarin, elektrike, plina itd., itd. — vsaj za gmotno slabše drž. upokojence. A tudi za podeželske člane, posebno v večjih centrih stanujoče, bo društvo posredovalo po nasvetu svojih članov za popuste in olajšave. Namen in dolžnost društva je torej: Osebnih intervencij in spomenice v odločilnih trenutkih pri višjih oblastih in v karitativnem pravcu olajšanje življenjskih pogojev drž. upokojencev.

Zase dela, kdor dela za „Naš Glas“!

OBLAČILA vseh vrst za moške, fante in dečke, osobito zimske suknje, sportne hlače, lovske suknjiče, pelerine itd.
najceneje
 SAMO V KONFEKCIJI „FRANDE“
 LJUBLJANA, GRADIŠČE ŠTEV. 2, POLEG NUNSKE CERKVE

Krojaški atelje
FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
 Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana
 Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga.
 Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.
 Postrežba točna in solidna.

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezanine, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbiri pri
Josip PETELINC, Ljubljana
 (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
 Delikatese Telefon 2673 Špecerija
 Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Cenjenim damam priporoča
IVANKA STEGNAR, LJUBLJANA
 STRITARJEVA ULICA
 svojo bogato zalogo najmodernejših damskih klobukov po najnižjih cenah. Popravila točno in ceno. Žalni klobuki vedno na zalogi.

MANUFAKTURNA TRGOVINA
FABIANI & JURJOVEC
 LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

NA OBROKE
 MANUFAKTURA — PERILO — TRENČKOTI
 DRŽAVNI URADNIKI POPUST SKLICUJOČ SE NA TA OGLAS
MANUFAKTURA »REKORD«
 Ljubljana: ALEKSANDROVA 8 — MARIBOR: Gregorčičeva 20

C. J. HAMANN
 Ljubljana

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

**! PORAVNAJTE !
 ! NAROČNINO !**

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
 za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

**Kdor podpira nas,
 tega podpiramo mi!**

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča trdko
A. PERSCHE
 LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Kupujte svoje potrebščine pri trdkah ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

Telefon štev. 2312
 Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA
 LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH
 Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNIKA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Jajnine

TOVARNA PEKATETE

Kaj je novega v Ljubljani?

Domači proizvodi sukna za moška oblačila, volne in volnenih odej, ki si jih lahko nabavite po tvorniških najnižjih cenah v naši detajlni prodajalni

Teokarović - Gradišče 4

Neobvezno si oglejte zalogo, da se prepričate o kvalitetah, ki dosegajo najboljše inozemske izdelke, če tudi so do 50% cenejše od slednjih

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Dežnike

Nogavice

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi
 ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH
 v naši prodajalni v Ljubljani,
 PRED ŠKOFIJO 10
 PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC

JOSIP VIDMAR

Vam nudi najsolidnejši vlr nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana
 Vodnikov trg št. 5. r. z. z. o. z. Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdku Teokarović.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!